

Raadsinformatiebrief

Onderwerp

Raadsinformatiebrief ontwerp Provinciale Omgevingsvisie.

Datum

25 juni 2018

Voorstel

Kennis nemen van de zienswijze op het ontwerp van de Brabantse Omgevingsvisie.

Toelichting

Inleiding.

Het door Gedeputeerde Staten (GS) op 24 april jl. vastgestelde ontwerp van de Omgevingsvisie "De Kwaliteit van Brabant, visie op de Brabantse leefomgeving" en bijbehorend planMER, zijn vrijgegeven voor inspraak. Daartoe heeft dit ontwerp tussen 1 mei en 30 juni jl. ter inzage gelegen met de mogelijkheid voor iedereen om een zienswijze in te dienen. Van deze mogelijkheid hebben wij gebruik gemaakt. Na een (korte) uiteenzetting over de Brabantse Omgevingsvisie treft u als bijlage de door ons gegeven reactie aan.

Voorgeschiedenis totstandkoming Brabantse Omgevingsvisie.

Als uitvloeisel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet, op dat moment nog voorzien in 2019, is de provincie in 2016 gestart met de voorbereiding van de werkzaamheden die uiteindelijk moeten leiden tot de vaststelling van de Provinciale c.q. Brabantse Omgevingsvisie. Na een periode van 'dromen' en 'denken' is onder het motto 'durven' vervolgens gewerkt aan de inhoud van de Brabantse Omgevingsvisie. De leidraad daarvoor is het startdocument 'Brabant beweegt naar 2016' geweest. In dit startdocument zijn de kaders en randvoorwaarden opgenomen op basis waarvan met name in 2017 gewerkt is aan de inhoud van de visie.

In de maand januari van dit jaar hebben Gedeputeerde Staten het voorontwerp vrijgegeven. Het voorontwerp heeft in de eerste drie maanden van 2018 een 'Tour door Brabant' afgelegd. Concreet betekent dit dat de provincie opnieuw het gesprek is aangegaan met alle in de daaraan voorafgaande periode betrokken partijen in de vorm van praktijkcasussen. Met name ging het daarbij om het testen van het voorontwerp in praktijksituaties. De Tour door Brabant heeft geleid tot een verrijking van het ontwerp op 10 punten en het ontwerp van de visie zoals dit ter visie is gelegd.

Inhoud Brabantse Omgevingsvisie.

Algemeen.

De Brabantse Omgevingsvisie geeft antwoord op de vraag hoe de Brabantse leefomgeving er in 2050 uit zou moeten zien en waar we in 2030 tenminste moet staan om de gestelde lange termijn doelen te halen. De visie benoemt daarbij een aantal hoofdopgaven zoals:

- De basis op orde: veiligheid, gezondheid en omgevingskwaliteit zijn van essentieel belang om goed te kunnen wonen, werken en leven in Brabant;
- Brabantse energietransitie: om Brabant op termijn energieneutraal te maken moeten we minder energie gebruiken en meer duurzame energie op gaan wekken;
- Klimaatproof Brabant: als gevolg van klimaatverandering krijgen we meer extremen in temperatuur en neerslag. Dit heeft gevolgen voor de wijze waarop de leefomgeving vormgegeven wordt;
- Slimme netwerkstad: de manier waarop we ons verplaatsen verandert en de Brabanders stellen andere eisen aan de steden. Dit heeft gevolgen voor hoe het netwerk van steden en dorpen functioneert en verder vorm krijgt;
- Concurrerende, duurzame economie: we willen een top kennis- en innovatieregio blijven, waarbij we de omslag naar een verregaande circulaire economie maken en digitalisering steeds belangrijker wordt.

Samenvatting inhoud ontwerp Omgevingsvisie.

Na een beschrijving van Brabant anno 2018 aan de hand van een fictieve dronevlucht en via een beoordeling van de huidige toestand door experts wordt een beeld/panorama geschetst van waar Brabant in 2050 staat. Brabant is welvarend, verbonden en klimaatzeker. Het betreft een wensbeeld dat richting geeft aan het formuleren van doelstellingen. Het wensbeeld voor Oost-Brabant (o.a. een gevarieerder agrarisch landschap, het evenwicht tussen ecologie en economie is hersteld, de agrofoodsector is betekenisvol en maatschappelijk her-gewaardeerd) is eveneens nader omschreven.

Vervolgens wordt ingegaan op hoe te komen van foto naar panorama. Vastgesteld wordt dat allerlei bekende en onvoorziene trends en ontwikkelingen hierop van invloed zullen zijn. De verschillen die er op dit moment bestaan tussen wens en werkelijkheid ten aanzien van de diverse thema's, zoals gezonde leefomgeving, klimaatadaptatie, bereikbaarheid en landbouw & voedsel, hebben daar eveneens hun invloed op. Om het panorama te realiseren en Brabant in de toekomst welvarend, verbonden en klimaatproof te laten zijn, wordt er onderscheid gemaakt in vier hoofdpogingen die nauw met elkaar samenhangen, die op elkaar inwerken, die belangrijk zijn voor heel Brabant en ook in de hele provincie spelen. Deze vier hoofdpogingen zijn:

- Werken aan de Brabantse energietransitie;
- Werken aan een klimaatproof Brabant;
- Werken aan de slimme netwerkstad;
- Werken aan een concurrerende en duurzame economie.

Het ontwerp gaat vervolgens in op de noodzaak van vernieuwende samenwerking, als randvoorwaarde voor een succesvolle aanpak van de hoofdpogingen. Achtergrond hierbij is dat Brabant geen eiland is en deel uitmaakt van een groter netwerk, dat zijn invloed heeft op het reilen en zeilen in de provincie. Los van de internationale context gaat het daarbij om inwoners, ondernemers en overheden die op hun eigen manier (actieve participatie) initiatief nemen en daarmee economische, sociale en/of economische waarden toevoegen. Aan deze veranderende verhouding moeten de meeste partijen nog wennen. Dit geldt zeker voor de gemeentelijke overheid die hierbij een centrale positie inneemt als eerste aanspreekpunt van hun inwoners maar ook als aanspreekpunt van de provincie. De primaire

verantwoordelijkheid voor het maken van keuzes over de richting van de fysieke leefomgeving ligt bij de gemeenten.

De centrale gedachte van de Omgevingsvisie is het streven naar meerwaarde. Dit kan door verschillende doelen met elkaar te verweven en slimme combinaties te maken, waardoor een grotere meerwaarde ontstaat voor een gebied. Bij het zoeken naar oplossingen voor maatschappelijke opgaven moet dan ook vanuit meerdere richtingen naar een ontwikkeling worden gekeken. De provincie noemt dit een diepe manier van kijken, een ronde manier van kijken en een brede manier van kijken. Het is een hulpmiddel om aan de voorkant alle belangen te betrekken om uiteindelijk meer snelheid en kwaliteit te leveren.

Op basis van de Omgevingswet is de gemeente de eerstverantwoordelijke waar het gaat om het ontwikkelen en beschermen van de fysieke leefomgeving. Anderzijds zijn er zaken die het schaalniveau van een gemeente te boven gaan en hebben provincies vanuit de Omgevingswet specifieke taken en bevoegdheden. De afbakening van wat de provincie doet en wat anderen (overheden en andere partijen) doen, is tijdsafhankelijk maar hangt ook af van de aard en omvang van de opgaven, de afspraken die met elkaar worden gemaakt en de politieke urgentie. Het gaat uiteindelijk om het samenspel naar tijd en plaats.

De provincie ziet voor zichzelf daarbij drie rollen:

1. Richting geven door visievorming, het benoemen van doelen en het formuleren van randvoorwaarden/spelregels. Ook bij het ontwikkelen van spelregels wordt diep, breed en rond gekeken;
2. Beweging stimuleren door kennisontwikkeling, het leggen van verbindingen en het entameren van onderzoek. Vanwege de ligging t.o.v. België en Duitsland geldt voor alle transities het bewust moeten zijn van de internationale dimensie;
3. Ontwikkelingen mogelijk maken door programma's op te stellen met middelen om doelen te realiseren, door soms risicodragend te investeren, leningen te verstrekken of zelf investeringsprojecten te entameren via het provinciaal ontwikkelbedrijf.

In het ontwerp wordt nader ingegaan op de kernwaarden voor het handelen van de provincie. Onder het kopje 'verbinden in vertrouwen' wordt aangegeven dat de provincie los wil gaan laten vanuit het vertrouwen dat ook andere partijen op een diepe, ronde en brede manier naar vraagstukken kijken. "Een provincie die vertrouwt op de kracht van de Brabantse gemeenten, de Brabantse waterschappen en de Brabantse samenleving, maar bijspringt als ze ziet dat er witte vlekken ontstaan, er een extra impuls nodig is of juist moet worden bijgestuurd".

De kernwaarden of handelingsprincipes die vervolgens genoemd worden zijn de volgende:

- Gaan voor meerwaarde-creatie;
- Gaan voor technische en sociale innovatie;
- Gaan voor kwaliteit boven kwantiteit;
- Gaan voor steeds beter;
- Gaan voor pro-actief en preventief boven gevolgbeperking en herstel.

Vervolgens worden de vier hoofdpogaven uitgewerkt in een inspirerend beeld voor 2050 en een mobiliserende doelstelling voor 2030. Voor zowel het beeld als doelstelling spreekt de provincie een ambitie uit waarbij de lat hoog wordt gelegd. Aan de basis van de hoofdpogaven liggen veiligheid, gezondheid en een goede omgevingskwaliteit ten grondslag.

Aangegeven wordt hoe de Omgevingsvisie zich verhoudt tot bestaande en nieuwe beleidsdoelen en wat de vervolgstappen zijn. Het sectorale beleid dat nu nog vastgelegd is in diverse provinciale plannen hoort, althans voor grote delen, op grond van de Omgevingswet straks thuis in een programma. Daartoe worden beleid en maatregelen t.z.t. uitgewerkt in programma's en worden waarden die beschermd moeten worden, zoals het natuurnetwerk, stiltegebieden en werelderfgoed, vastgelegd in de nog op te stellen Omgevingsverordening. De programma's en verordening maken geen deel uit van de visie. Welke programma's er naast de wettelijk verplichte onderdelen nog gaan komen en met wie deze opgesteld gaan worden, staat nog open. Iedereen wordt uitgenodigd om daar samen met de provincie over na te denken.

Vervolgproces.

Na afloop van de inspraakperiode worden in de maanden juli tot en met oktober een Nota van inspraak en wijziging, alsmede het definitieve voorstel voor de Omgevingsvisie opgesteld door GS. Dit voorstel wordt medio oktober aangeboden aan Provinciale Staten (PS) met als doel dit vast te stellen in november. Na de vaststelling wordt ingezet op de implementatie van de Omgevingsvisie door het opstellen van verplichte programma's voor geluid, water en natuurbeheer en één integrale Omgevingsverordening waarin alle regels worden opgenomen met betrekking tot de fysieke leefomgeving.

De komende periode willen GS gebruiken voor het gesprek met de mede overheden en partners over de wijze waarop samen invulling gegeven kan worden aan de opgaven uit de Omgevingsvisie. De uitkomsten van deze gesprekken betrekken GS bij een verkenning die eveneens in het najaar aan PS wordt toegezonden, zodat deze betrokken kan worden bij de besluitvorming over de Omgevingsvisie. Voor de Omgevingsverordening is een apart spoor uitgewerkt, waarbij eerst gewerkt wordt aan de integratie van bestaande regelingen tot een interim Omgevingsverordening. Daarna wordt gelijktijdig met de uitwerking van beleid en maatregelen in de programma's, gewerkt aan de definitieve Omgevingsverordening.

Hoogachtend,

het college van burgemeester en wethouders,
Gemeentesecretaris

M.J.M. Meertens

Burgemeester

F.L.J. van der Meijden